

ГРАДІЄНТИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Економічний потенціал в організації системи управління підприємства грає найважливішу роль, виступаючи як матеріальна основа. Величина економічного потенціалу визначає рівень розвитку продуктивних сил підприємства й тим самим визначає його конкурентоспроможність [1, 158]. Ефективне функціонування підприємства можливе лише за узгодження всіх його найважливіших градієнтів, що відповідають потенціалу суб'єкта господарювання та його зовнішньому середовищу.

Під економічним потенціалом, який є основою господарської діяльності підприємств, слід розуміти сукупні можливості організації, що реалізуються тільки за наявності ресурсів.

Під управлінням економічним потенціалом підприємства прийнято розуміти процес прийняття та здійснення управлінських рішень, які спрямовані на раціональне використання, оптимізацію, а також нарощування економічного потенціалу підприємства.

Виділяють три основні завдання управління економічним потенціалом підприємства: формування, використання та відтворення.

Формування економічного потенціалу підприємства – це такий процес ідентифікації, а також створення спектра виробничих можливостей побудови організаційних форм, з метою стабільного розвитку та ефективного функціонування. На формування економічного потенціалу підприємства впливають наступні чинники: сфера діяльності підприємства; розмір підприємства; номенклатура продукції, що випускається; місце розташування підприємства; стратегії розвитку та ін.

Використання економічного потенціалу підприємства – це процес реалізації сукупних можливостей підприємства. Будь-яке підприємство, яке функціонує, в більшій чи меншій мірі використовує свій економічний потенціал. Однією з головних завдань управління економічним потенціалом підприємства вважається збільшення рівня його використання до оптимального значення, яке підприємство визначить, виходячи з цілей та стратегій свого розвитку.

Відтворення економічного потенціалу підприємства безперервно взаємопов'язано з процесом оновлення його складових. При цьому прийнято

розрізняти: просте відтворення економічного потенціалу підприємства – це процес оновлення чинників виробництва, які використовуються, для забезпечення безперервного функціонування підприємства; розширене відтворення економічного потенціалу підприємства – це процес оновлення та нарощування чинників виробництва, який враховує кількісний та якісний розвиток виробничих чинників, внаслідок чого допомагає забезпечувати високу результативність діяльності підприємства.

Управління потенціалом підприємства носить стратегічний характер. У зв'язку з цим управління економічним потенціалом підприємства є однією частиною зі складових процесу стратегічного управління підприємством [2]. При цьому всі основні етапи даного процесу управління економічним потенціалом підприємства включаються в етапи стратегічного управління підприємством.

Головна особливість планування, а також реалізації економічного потенціалу підприємства є планування собівартості продукції в умовах ринку та необхідність її оптимізації. Основний критерій оптимізації планування – це максимально можливе значення прибутку на одиницю витрат в довгостроковій перспективі [3, 204]. В умовах сталого розвитку або коли попит на продукцію, що випускається підприємством, підвищується, що супроводжуються різким збільшенням обсягів її виробництва, виправдано піти на зростання витрат, якщо це веде до нарощування маси прибутку: за ступенем відповідності результатів, що досягаються встановленим цілям виробничо-господарської діяльності; за ступенем відповідності процесу функціонування системи.

Критерієм ефективності при порівнянні різних варіантів організаційної структури є можливість найбільш повного та стійкого досягнення кінцевих цілей системи управління при відносно менших витратах на її функціонування. Критерієм же ефективності заходів щодо вдосконалення організаційної структури виступає можливість більш повного та стабільного досягнення встановлених цілей або скорочення витрат на управління, ефект від реалізації яких повинен за нормативний термін перевищити виробничі витрати.

Успіх будь-якого підприємства багато в чому залежить від успішності обраної стратегії його управління, а вибір стратегії залежить від деяких градієнтів: обсягу потенціалу підприємства; рівня конкурентоспроможності потенціалу підприємства; частки на ринку; мети підприємства та ін.

Залежно від обраної мети, керівництво підприємства обирає стратегію управління ним на ринку. Отже, технологія вибору управління економічним потенціалом підприємства включає декілька етапів: оцінка

структури та динаміки використання потенціалу підприємства на ринку; оцінка конкурентоспроможності; вибір тактики та стратегії підвищення конкурентоспроможності.

Таким чином, управління економічним потенціалом підприємства зводиться до управління його конкурентоспроможності.

Література

1. Мельник А.О. Адаптивне управління підприємством в умовах конкурентного середовища / А.О. Мельник // Вісник Хмельницького національного університету. – 2005. № 5. – С. 157-162.
2. Budiakova O., Tsarenok D., (2019). Innovative solutions for enterprise personnel in the digital economy. Innovative solutions in modern science, (6 (33), 5-18. Retrieved from [http:// DOI:https://doi.org/10.26886/2414-634X.6\(33\)2019.1](http://DOI:https://doi.org/10.26886/2414-634X.6(33)2019.1).
3. Мельник А.О. Трансформація сутності та значення прибутку вітчизняних підприємств у сучасних умовах господарювання / А.О. Мельник, Н.В. Петренко // Інфраструктура ринку. – 2019. Вип. 33. – С. 202-210.
4. Prokopenko O., Omelyanenko V., Ponomarenko T., Olshanska O. (2019). Innovation networks effects simulation models. Periodicals of Engineering and Natural Sciences. 2019. Vol. 7, No. 2. P. 752-762

УДК 338.242.2

Власюк Т. М., к.е.н., доцент
Київський національний університет технологій та дизайну

РОЛІ ЗНАНЬ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

На певному етапі розвитку матеріальне виробництво стало вимагати якісно нового джерела економічного зростання у вигляді наукового прогресу, який у свою чергу забезпечується виробництвом інтелектуальних продуктів. П. Друкер як головний економічний ресурс розвитку постіндустріального суспільства визначає нове знання, оскільки саме знання створює продуктивність і є підґрунтям для економічного зростання [1, с. 43].

П Друкер вказує на три найголовніші етапи, які змінили роль знань в суспільстві. Перший етап пов'язаний з епохою промислової революції, унаслідок якої практичний досвід почав перетворюватись у знання, практичне навчання – у підручники, секрети – у методологію, а конкретні